Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

GÖTEBORGS UNIVERSITET

Radikal, politisk veckotidning.

Lösnummer 15 öre

12 ÅRG
N:r 16

TIDEVARVET

28 APRIL
1934

Likhet inför solen.

*

4000-årig svensk kultur.

*

Uppfostran till jämlikhet.

Bilder från Moskva av **C. H.**

*

Sven Stål:

»Man behöver inte tro allting — —»

*

Alberte
av **Signild J:son Hegardt.**

Vad har hänt?

SKALLET MOT REGERINGENS ryska avtal har utkristalliserats i en anmärkning av konstitutionsutskottet. — Vi annotera det, sade statsministern i dechargedebatten, men lägges anmärkningen *med gillande* till handlingarna, gå vi. — Man lät bli att gilla.

EN ANNAN PART har också låtit bli att gilla. Någon timme efter dechargedebattens slut ingick ett meddelande genom ryska ministern att centrala exekutivkommitténs byrå i Moskva vägrat ratificera avtalet om det svenska lånet på grund av vissa för Sovjetunionen oförmånliga villkor. Vilka dessa äro vet man ännu icke. Men det vore ju inte underligt om Sovjetunionen efter den behandling som svenskarna tillåtit sig av det föreslagna avtalet, tappat lusten för utvecklade handelsförbindelser med Sverige.

DECHARGEDEBATTEN för övrigt lämnade regeringen tämligen oskadad. Oppositionens slagkraft var tydligen förbrukad i kritiken mot rysslånet.

EFTERTANKENS KRANKA BLEKHET har smugit sig över de morska regeringsförgörarna. Kraftiga varningssignaler ha också avblåsts av professor Segerstedt i Göteborgs Handels- och Sjöfartstidning och Upsala Nya Tidning har även varnat för att åsamka regeringen ond och bråd död.

RIKSDAGSUPPLÖSNING måste föregå regeringsskifte, fastslås från alla håll. Men statsministern räcker fram en samarbetshand.

SOCIALISTISKA PARTIET är det gemensamma namnet på Strömska falangen i Göteborg och Kilbommarna, som sålunda kastat sin kommunistiska klädnad.

RESERVARBETARNA I SMÅLAND, egentligen hemmahörande i Norrland, strejkade i åtskilliga tusental häromdagen, som protest mot den nedsatta lönen. Ett tilltag, som kan medföra farliga konsekvenser för dem själva. Arbetslönerna bestämmas ju av riksdagens direktiv.

FÖR FÅNGVÅRDENS REFORMERING har justitieministern bemyndigats tillkalla sakkunniga, och professor O. Kinberg samt direktör Hardy Göransson på Venngarn ha utsetts. I direktiven ingår bl. a. utredning beträffande särskilt ungdomsfängelse, större differentiering av fångarna, cell- eller gemensamhetsfängelse, samt ökad användning av villkorlig dom och eventuell avskrivning av straffpåföljden.

DEN TYSKA GOODTEMPLARRÖRELSEN har besvarat högste IOGT-chefens, lektor Oscar Olssons fråga, om den »erkänner judarna som bröder och systrar av samma evighetsvärde som andra människor», med att utträda ur IOGT. Det var, enligt inrikesminister Frick, icke med tysk värdighet förenligt att på annat sätt svara på denna fråga.

Veckovaktén

Bör Stockholms stad motarbeta simning för kvinnor?

Det var en rent ut sagt bedrövlig, ehuru lärorik, bild av badförhållandena för kvinnor i Stockholm, som man fick vid det offentliga opinionsmötet, *Bör Stockholms stad motarbeta simning för kvinnor?* som av Svenska Kvinnors Centralförbund för Fysisk Kultur anordnats i Norra Latins aula i tisdags. Den närmaste anledningen till detta möte var professor Östbergs, av Idrottsstyrelsen med en rösts övervikt tillstyrkta förslag till Strömbad. Att denna fråga väckt stort intresse kunde man förstå av den talrika och entusiastiska, till största delen av kvinnlig ungdom bestående publiken.

Man kan verkligen ge den första talaren gymnastikdirektör *Ragnvi Torsslow-Lundgren* rätt uti, att det är ett nedslående resultat som nåtts efter fem långa års stridigheter inom myndigheterna var och hur ett efterlängtat friluftsbad för stockholmarna bör byggas. Fru Torsslow-Lundgren påminde om att två olika bad stå som slutförslag i denna fråga, nämligen ett vid Eiraplan, ritat av arkitekt Paul Hedquist och ett på gamla Strömbadets plats, det »Östbergska strömbadet». Medan Eirabadet skulle bestå av två ungefär likvärdiga dam- och herravdelningar med bassäng och solbad samt en större gemensam simbassäng för de badare som lägga huvudvikten vid simning och icke solbad, är proportionerna för Strömbadet fördelade så, att herrarna fått en sammanlagd solbads- och bassängyta på 2,600 kvm. medan damerna fått nöja sig med 675 kvm. Omklädnadsutrymmena äro beräknade efter samma grunder. Herrarna ha för sin del fått 221 kvm., gossarna 103, eller tillsammans 324, medan damerna — några flickor har man inte räknat med — få 147. För tvagnings- och toalettrum disponera herrarna tillsammans 109 kvm. medan »rubriken damer» får nöja sig med 29!

Alltså samma sätt att se på frågan som när det gällt Stockholms badmöjligheter för övrigt och som resulterat i att Sturebadets lilla bassäng är öppen för kvinnor två dagar i veckan medan Centralbadets *inte en enda dag* är tillgänglig för kvinnor. Undantag: en privat kvinnlig simklubb, som en kväll i veckan efter klockan åtta för dyra pengar får hyra Centralbadets bassäng.

Fru Torsslow framhöll även en mängd andra detaljer, som måste komma att göra Strömbadet till en mycket tvivelaktig lösning. Dels är badet placerat så att det öppnar sig mot väster i stället för mot söder, dels är damavdelningen, för att hindra insyn, omgiven av tjocka, tre och en halv meter höga väggar av matterat glas, vilka ju måste bereda god skugga för de blott omkring en och en halv meter breda gångbanorna runt bassängen. Dessa som äro avsedda samtidigt för de solbadande och simmarna kunna endast rymma 186 liggande människor på en gång! Eirabadets motsvarande siffra är 370.

Stå nu dessa utrymmen, d. v. s. en femtedel för kvinnorna mot fyra femtedelar för männen, i någon rimlig proportion till badfrekvensen bland Stockholms kvinnliga innevånare?

Enligt en för kvinnor t. o. m. synnerligen oförmånlig statistik, sade fru Torsslow-Lundgren, utgöra kvinnorna en tredjedel av antalet badande vid Stockholms friluftsbad. Vad badintresset angår kan det framhållas, att år 1933 155 kvinnor promoverades som magistrar och kandidater vid Stockholmsbaden mot 109 män och att 675 kvinnor deltogo i simundervisningen mot 581 män.

Dessa faktiska förhållanden hade också mötets andra talare, doktor *Andrea Andreen-Svedberg* tagit upp i sitt anförande. Det är framförallt *tre synpunkter* som bör komma ifråga vid bedömande av denna sak, framhöll hon, nämligen kvinnornas antal, deras lämplighet och intresse för simning och den betydelse som kvinnors fysiska fostran har för samhället.

Antalet är lätt att fastställa. Det finns för närvarande i Stockholm i åldern 10—60 år ungefär 180,000 män och 220,000 kvinnor. Numerären ha alltså kvinnorna i fullt mått och mer än som behövs för likställighet.

Vad kvinnors lämplighet för simning beträffar torde den vara allmänt erkänd. Auktoriteter på området konstatera att kvinnan genom sin kroppsbyggnad är mera lämpad för simning än mannen. De resultat som nåtts av kvinnliga tävlingssimmare, vittna också om denna idrotts

(Forts. å sid. 4.)

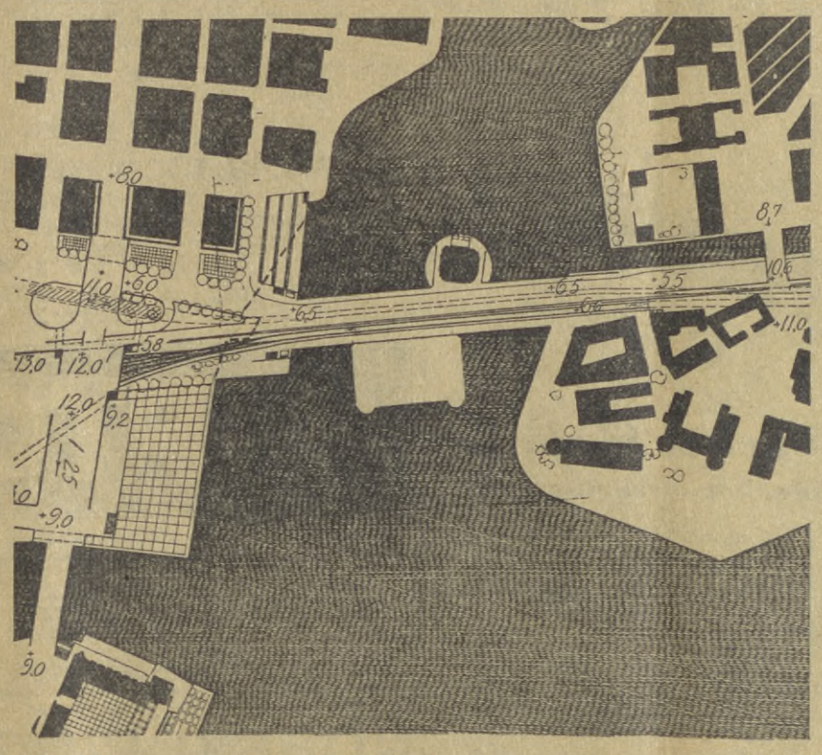

Trafikkommitténs huvudförslag till stadsplan omkring Riddarholmen—Tegelbacken. Observera Strömbadets osköna verkan på bilden.

Elin Wägner:

Svärdet och åskviggen.

Kvinnoopposition i Tyskland.

Den tyska kvinnans hållning till nazismen är ett problem av djupt mänskligt och politiskt intresse. Den opposition som rest sig inom de nazistiska kvinnornas egna led mot det brutala kommandot om återförvisning till hemmet och därmed absolut ekonomiskt beroende, är värt att uppmärksammas bredvid den kyrkliga oppositionen, men så har icke skett. De svenska skildrarna av nazirevolutionen ha så långt jag vet gått denna företeelse förbi. Dr Fogelqvists artiklar kvarlämna tvärtemot det intrycket att nazikvinnorna äro öldrickande bruna fruntimmer, som spartanskt svälja de bittraste piller från sina manliga partiledare. Om det faktum att det finns en grupp som icke sväljer dem, utan ger männen mycket beska svar tillbaks, icke ett ord hittills. Dessa kvinnor begära med verklig lidelse rätten att få vara med och bygga upp den nya ideala tyska folkgemenskapen. Ja, de mena, att om ej fria, dugliga, självständigt högt stående kvinnor med liv och själ ägna sig åt att bygga det nya riket, kan företaget ej lyckas.

De ha en förklaring till hands på det egna partiets försök att driva ut de kvinnliga konkurrenterna och förmynda och nedsätta kvinnan över huvud: dessa försök äro lika många bevis på hur långt tyskarna av i dag vansläktats från sina förfäder. I den brutalitet, som ju Hitler rekommenderat som särskilt välgörande för kvinnorna, se de icke mannens utan hannens typiska reaktionssätt — *hier spricht nicht der Mann, sondern das Männchen,* lyder kommentaren efter ett nedsättande manligt uttalande. Här spårar man icke den verklige germanens hand och sinne utan den blandblodige mannen, mena de. Här är, tro de, ett av tecknen på rasblandningens förbannelse. De äkta germanerna höllo sina kvinnor likvärdiga med sig själva.

Organ för denna kvinnogrupp är *Die deutsche Kämpferin,* en månadstidskrift som icke har hakkorset utan svärdet och åskviggen som symboler. Tidningen redigeras av fru Rogge-Börner, och läsekretsen utgör samtidigt en grupp, att döma av de notiser som meddela att prenumeranterna i Berlin träffas till regelbundna sammankomster. Man får veta ganska mycket om redaktören av att läsa de tre häftena för februari, mars och april som vi lyckats komma över, tidigare häften äro utgångna från förlaget. Hon hör till de krigiska feministernas falang av dr Käthe Schirmachers typ. Ja, vi erinras vemodigt om denna begåvade och

(Forts. å sid. 4.)

Pier Gudro:

Fascistiska bekymmer för

Mödrar och barn.

Ingenting är vanskligare än att i officiella rapporter och statistiker söka forska efter den italienska kvinnans inslag i fascismen. Ity att detta realiter är så obetydligt, att den beklagliga sanningen måste maskeras på de mest besynnerliga sätt.

Det var en tid, under fascismens allra första år, då kvinnliga fascistföreningar uppstodo ungefär lika snabbt som de manliga, och de förstnämndas medlemmar hördes och syntes tämligen överallt. Framförallt kunde de beskådas i korteger på gator och torg. Det var just inte något vackert skådespel. Många voro krokryggiga. Ännu fler hjulbenta. Somliga dessutom mycket för högbarmade för sina svarta skjortor. Men de voro alla belåtna både med sig själva och med världen för övrigt. Och deras trottoarkantande anförvanter likaså.

Sedan kom det strängare tider. Fascistkvinnorna blevo förbjudna att bära uniform. De blevo också förbjudna att vandra i procession. De fingo inte hålla tal. De avlägsnades från banketter och andra festligheter. »Kvinnans plats är i det fördolda. Offentlighetens ljus hör inte henne till.»

Resultatet blev det man kunde vänta. En ofantlig mängd avföll. Förening efter förening drogs in. Antalet kvinno-fascister var efter få månader endast en bråkdel av antalet före dessa nya bestämmelser.

Och mycket, mycket obetydligt har det alltsedan dess förblivit. En del lärarinnor äro anslutna till fascistpartiet. Vidare i allmänhet de kvinnliga tjänstemännen i olika departement. (Men deras antal är numera ej stort.) Dessutom den mycket energiska och duktiga grupp kvinnor som handhar vissa områden av fascismens hjälparbeten för mödrar och barn. Framförallt de ypperliga sommarkolonier för fattiga och sjuka minderåriga, som är något av det allra bästa fascismen instiftat.

Annars hör den italienska kvinnan — om hon överhuvud är organiserad — till någon av de oändligt talrika katolska sammanslutningar, som det sista decenniet i Italien frodats starkare än någonsin. Man kan ju säga att hon därigenom fyller fascismens bud. Ty att »Kvinnan skall bistå de fattiga, vårda de sjuka, omhändertaga de övergivna, uppfostra barnen», är vad fascisterna ständigt upprepa. Och dessa katolska organisationer fylla i regel samvetsgrant detta program. Men givetvis — att driva in den övervägande majoriteten kvinnliga medborgare i sådana föreningar varest kritik mot fascismen ofta gör sig märkbar, det är just inte vad Mussolini avsett.

*

I en tysk tidning stod för få dagar sedan en artikel som bar överskriften *Das kindermüde Italien.* Med den älskvärdhet, som numera blivit regel då tysk och italiensk press behandla respektive itali-

(Forts. å sid. 4.)

TIDEVARVET

Radikal politisk veckotidning.

REDAKTÖR:
Carin Hermelin.
ANSVARIG UTGIVARE:
Ada Nilsson.

Utkommer varje **helgfri lördag.**
Triewaldsgränd 2, 3 tr., Stockholm. Tel. 20 48 42.

Ledamöter av Sveriges Advokatsamfund

Eva Andéns Advokatbyrå
Inneh.: *Eva Andén.*
Norrlandsgatan 18.
Tel. 75 75, 75 76
STOCKHOLM
Specialitet: Familje- och arvsaker. Boutredningar och testamenten, förvaltningsuppdrag. Även skriftliga förfrågningar.

Advokat Hugo Lindberg
KUNGSGATAN 6, STOCKHOLM
Tel. Växel: N. 333 15.

Georg Brantings Advokatbyrå
Georg Branting, Arvid Rudling, Gunnar Lindh.
Regeringsg 20. Tel. 21 18 05, 21 18 15.

Allm. Barnbördshusets poliklinik
Alla vardagar 11—12 för havandeskapet och dess sjukdomar och 14—14.30 för kvinnosjukdomar.
För medellösa kostnadsfritt, för andra mot erläggande av 2 kronor.

Stockholms stads Poliklinik
vid Kornhamnstorg 4
Måndagar, onsdagar, fredagar kl. 9—½10 f.m.
För havandeskapet och dess sjukdomar.
För medellösa kostnadsfritt, för andra mot erläggande av 2 kronor.

Professor Johan Almkvist
Nybrogatan 7, Stockholm Tel. 67 50 75
Mottagning:
½9—9, 4—5, damer 3—½4. Söndagar 10—½11.
Hud- och Könssjukdomar.
UPPLYSNING I ÄKTENSKAPLIGA OCH SEXUELLA FRÅGOR.

Alma Axelssons FÖRLOSSNINGSHEM
LINNÉGATAN 19
Mottager inackord. även för längre tid.
Tryggt och ogen., välrek.
Tel. 778 24.

Har Eder damfrisör Tidevarvet?

Centralbadets damfrisering
rekommenderas
Elegant. Tel. 23 33 35. Förstklassig.

Folkungagatan 84
Busslinje 59 stannar vid porten.

IVAN NYVELIUS | **S. A. AHLENIUS**
LEG. TANDL. Tel. 41 00 84. | TANDTEKNIKER Tel. 43 22 56.
Smärtfri plomb. och tanduttagning. | *Konstgjorda tänder Röntgen.*
Billiga priser.

600 meter blekt Lakansväv,
128 cm. bred, prima, något solkig, 80 öre m.
Oskarsons Lager, Kungsg. 70, Hornsg. 8.

10—12 och 1—4. Moderata arvoden
Rättshjälp även för mindre bemedl.
Boupptecknn. fr. 12 kr., Lösöreköpskontrakt 6 kr., Testamenten 7 kr. samt därmed jämförl. ärenden till samma låga pris. E. o. Hovr.-not. I. TÖRNÅ, Stureplan 13, IV. Tel. 103396. Mott.-tid 2—3, 6—7.

Bra och billigt bor Ni på
Frälsningsarméns Hotell
i Stockholm
Drottninggatan 66, tel. 23 27 75
Stilla och lugnt. God betjäning.

Den 28 April 1934.

Likhet inför solen.

Den gamla skapelsehistorien från första Moseboks andra kapitel har tydligen föresvävat Stockholms stads idrottsstyrelse, när den i den segslitna frågan om ordnandet av centralt belägna, hygieniska badmöjligheter för stadens innevånare, skiftat sol och vatten de båda könen emellan i det tillämnade Daneliibadet vid järnvägsbron. Kvinnan är skapad av mannens revben, ben av hans ben, kött av hans kött och heter »maninna». Så står det skrivet, och därmed är även sagt att detta diminutiv av man, som ju kvinnan ändå är, bör nöja sig med en mindredel av alla de nyttigheter, som kan komma en man till del i vårt gemensamma samhälle.

När sen kvinnorna i känslan av den stora betydelse som utbredandet av god fysisk kultur bland kvinnokönet innebär för folkhälsan, sakligt, lugnt och övertygande framhåller att ett annat föreliggande förslag, det Hedquistska, erbjuder de badande kvinnorna betydligt större fördelar — utan att förfördela männen — och dessutom utan att störa Strömmens skönhetsvärde — då blir Idrottsstyrelsen och närstående mannar fullkomligt hysteriska. Alla medel synas nästan vara tillåtna för att nedtysta en obekväm och ganska enhällig kvinnoopinion.

Ett opinionsmöte utan diskussion — en vanlig sak — passade ej herrarna i Idrottsstyrelsen. Man tillåter sig därför ett enastående rabalder. Så har man naturligtvis sedligheten att skylla på. Eirabadets gemensamhetsbassäng skulle leda till tråkiga konsekvenser. Och förefaller det som om höjandet av den kvinnliga badfrekvensen vore något ganska onödigt.

Dessutom uppger man att i de centrala delarna av staden äro kvinnorna i mindretal. Ett påstående som förefaller osannolikt, när man betänker all kvinnlig kontorspersonal, alla affärsanställda samt i sjukvård och husligt arbete sysselsatta kvinnor, som arbeta i centrum.

Sålunda mobiliseras en hel arsenal av skäl mot Eirabadet. Man tar sig om huvudet och undrar. Finns det några dolda ekonomiska motiv bakom detta fasthållande vid Strömsborgsbadet? Ty att herrarna badat där som barn och nu vill ta sina avskedsdopp där — det är väl ändå för enkelt. Eller är det den svenske mannens obegripliga avoghet mot kvinnan som barnamoder eller arbetande samhällsmedlem. Är kvinnan båda delarna, blir hatet och förföljelsen dubbel, som de yttersta dagarna bära tydligt vittnesbörd om.

Men ligger ej folkets framtid i mödrarnas händer? Så tillvida ha vi en stor och betydelsefull skiljelinje könen emellan. Den ropar på tillvaratagande av alla hälsomöjligheter för kvinnokönet. Denna uppgift har Svenska Kvinnors Centralförbund för Fysisk Kultur gjort till sin. Därför kunde ej förbundet tiga i denna badfråga. Här begärdes ej, som förbundets ordförande, doktor Andreen-Svedberg framhöll, någon extra fördel för kvinnorna. Vi vilja dela sol och ljus och strand lika. Vi äro ju alla människor och oss tilltalar Mosebokens första version av Skapelseakten, 1 kap. 27 v. — »och Gud skapade människan — — — till man och kvinna skapade han dem».

A. N.

Anders Thysks Juridiska Byrå.
(Grundad 1908)
Gustav Adolfs torg 16, Stockholm.
Rikstelefon Växel 10 65 74.
Rättegångar, Inkasseringar, Boutredningar, Bouppteckningar och Arvskiftesförrättningar, Boskillnads- och äktenskapskillnadsärenden, Äktenskapsförord, Testamenten och övriga juridiska uppdrag, omsorgsfullt och billigt.

INSTITUT
MODERN
gör varje patient modern genom sina speciella avmagringsbad, som ger glänsande resultat.
Pröva mina Royo-bad, stärkande mot vårtrötthet, att tagas även i förening med kvartsljus.
Rationell fotvård, fotbad, fotmassage, pedicure.
Cretol ett utmärkt effektivt medel mot ömma fötter.
Kvartsljusbeh. med el. utan värme.
Praktik från utlandet. Beställ tid.
Inneh.: ex. Fredrika Bremersjuksköterska. Leg. sjukgymnast.
Assistenter: Leg. sjukgymnaster.
INSTITUT MODERN,
S:t Eriksplan 19, 2 tr.
Tel. 33 82 68.
Institutet emottager såväl damer som herrar.
Mottagningstid 9 f. m.—6 e. m.

Schäfervalpar
Kennel av Barrsäter
6 st. (3 + 3), födda d. 18/4 e. *Champion Greif* 849 CC u. *Champion Dixi av Barrsäter* 306 DD. Båda föräldrarna äro bruksprovschamp. och båda högt prisbelönade på utställningar (resp. 1:sta pr. ö. kl., 1:sta pr. segr.kl.). Valparna levereras sista veckan i maj. Hänvänd. till äg. Fru *D. Torén,* Uggleviksg. 9. Tel. 10 20 99.

Vita Bandets jubileumskongress i Stockholm.

Vita Bandets femtonde allmänna världskongress kommer att hållas i Stockholms Konserthus nästkommande 20—26 juli. Den första föreningen av Vita Bandet bildades redan 1874 och världsföreningen under 1884. Det blir alltså en jubileumskongress som Sverige får mottaga denna gång. Vita Bandet är den *första* kvinnoförening som samlat kvinnorna till *internationellt samarbete.*

Vita Bandets världsförening har fotfäste i ett 60-tal länder och ett stort antal av dessa bruka vanligtvis sända representanter till de vart tredje år återkommande världsmötena.

Redan nu ha flera hundra anmälningar inkommit från England, Irland, Amerika, Nya Zeeland, Australien, Afrika, Turkiet, Frankrike, Belgien, Tyskland, Österrike, Bulgarien, Kina, Korea. Danmark, Norge, Finland, Estland, Lettland bereda sig också på att sända stora delegationer.

Kongressen öppnas officiellt fredagen den 20 juli i Konserthusets stora sal, då kronprinsen kommer att hälsa kongressen.

Redan den 18 juli anländer världsföreningens ordf. mrs Ella A. Boole. Den 19 och 26 pågå exekutivmöten.

Föredrag, förhandlingar, föreningsangelägenheter och rapporter från de olika departementen förekomma alla dagar.

Upplysningar angående kongressen lämnas å *Kongressbyrån, Kungsgatan 66, Stockholm,* där förberedelserna redan länge varit i gång.

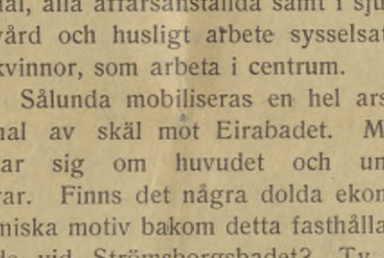

Bonvax, Skokräm,
Läderkonserveringsmedel
m. m. är resultatet av 60-årig erfarenhet och på höjden av vad modern kemisk industri nu kan framställa.

Tekn. Fabriken S:t Göran
SÖDERTÄLJE

Generalagentur för Stockholm:
SVEN GÖRANSSON. Tel 10 39 70.

Uppfostran till jämlikhet.

Bilder från Moskva.

En upplevelse av stort intresse inom Sovjet-Rysslands gränser var att få se principen om jämlikhet mellan män och kvinnor praktiserad i verkligheten.

Nu hör jag genast någon säga: en sådan sak kan man inte studera vederhäftigt på ett par veckor. Vem garanterar att det inte trots de kvinnliga spårvagnsförarna, domarna och professorerna döljer sig gamla nedärvda förmodar och icke genomskådade orättvisor bakom de nya deklarationerna?

Jag skulle vilja säga, att — utom de påtagliga bevisen för en sådan sak i lagstiftningen — upplever man den som en förändring i själva atmosfären, märkbar praktiskt taget från första stund man sätter sin fot på det nya landets mark. Lika väl som det stora flertalet människors tillvaro utformas, icke genom de stora katastroferna, utan genom serier av små vardagshändelser, ord, blickar sedvänjor och uppgifter, bildande den alldagliga livsluften, lika väl bör en människa utrustad med normal känslighet och uppfattningsförmåga kunna förnimma den nya inställningen genom otaliga små vardagsbilder. Jag tror detta är möjligt, lika väl som jag tror att man inte nödvändigtvis måste bli bränd som häxa, omyndigförklarad från livets första dag till dess sista eller lagligen förbjuden att utöva varje slag av yrke eller förfoga över sin egendom, för att kunna uppfatta trycket över kvinnokönet i den gamla världen.

Låt oss ta ett så enkelt exempel som gatufriden. Kanske har detta spörsmål inte samma aktualitet för en läsare t. ex. i Göteborg, Linköping eller Åbo som för en Stockholmsbo, där den tvivelaktiga tonen på gatan blivit nästan symbolisk för en traditionell inställning till kvinnan i mansstaten. Hur som helst. Det var en behaglig känsla att kunna gå genom Moskvas gator på natten, absolut oantastad och trygg, inte ens utsatt för vänliga skämt från obekanta.

Teatrar och konserter sluta i allmänhet inte förrän efter midnatt. Och Moskva är dock en stad på omkring 3½ miljoner innevånare. Men denna frånvaro av personlig närgångenhet, nyfikenhet och översitteri verkade genomgående.

En kväll besökte vi en arbetarklubb i Moskva, tillhörig järnvägsmännen vid Kazan-järnvägen och några andra grupper. Bland de olika studiecirklarna fanns en skara ungdomar, som utbildade sig till lek-, dans- och gymnastikledare — man skulle kunna kalla dem fritidsorganisatörer. Deras uppgift var nämligen att under somrarna, då mycket folk samlas i parkerna, kunna organisera denna sysslolösa massa till en aktiv publik, som i gemensamma lekar och danser roade sig själv. Lekledarcirkeln bestod av två pojkar och en sex, sju flickor i sexton till adertonårsåldern, alla under befäl av en käck ledarinna, jämnårig med dem själva. Denna flicka, som säkerligen var en god ledarbegåvning med präktig kommandoröst och absolut ogenerad, hade likaledes kommandot över en ung manlig dragspelsmusikant, som skötte musiken. Det var en mycket intressant scen: De illa klädda men intresserade och trevliga ungdomarna, som gemensamt och med stort allvar övade in de inte alltid så lätta rörelserna i gymnastiken och de svåra gamla ryska danserna. Jag tror inte pojkar i 16—17-årsåldern hos oss i allmänhet skulle ha lust att under en jämnårig flickas ledning lära sig balettsteg och dansrörelser, lika litet som jag tror att flickor i den åldern skulle tycka om att, precis som de gick och stod i fula vardagskjolar, grova skor och strumpor, framställa danser med ganska stora anspråk på skönhet och skicklighet.

I skolor, fabriker och andra arbetsplatser bruka de skickligaste och flitigaste bland barnen och arbetarna hedras genom att få namn och porträtt uppsatta på väggen, i väggtidningen eller på annat sätt. Vid undergrund-byggena i Moskva t. ex. såg man porträtt av män och kvinnor uppsatta på planken runtom byggnadsplatserna. Även detta, att kvinnorna ha möjlighet att delta som jämlikar i arbetet och likaledes få sin objektiva be-

Lucks kaffe special

Kungl. Högre Lärarinneseminariet
Statens utbildningsanstalt för ämneslärarinnor vid flick- och samskolor samt vid de allmänna läroverken.
Ansökningar om inträde skola jämte åldersbetyg och betygsavskrifter *före den 1 maj* insändas till rektorsämbetet under adress Riddaregatan 5, Stockholm.
Inträdesprövningen börjar *måndagen den 4 juni* kl. 9 f. m. För examen gällande bestämmelser äro införda i Post- och Inrikes Tidningar för den 26 februari. Närmare meddelanden lämnas av rektor.
Ansökningar beträffande *efterprövning* ävensom till seminariets *4:e årskurs* böra likaledes göras *före den 1 maj.* Seminariets kurser äro avgiftsfria.
SVEN GRAUERS, rektor.

Vävskola med mönsterritning i Sigtuna.
Sommarkurser under tiden 1 maj—15 aug.
För vävkunniga och slöjdlärarinnor: Komposition med provvävning, heminredning. För nybörjare: Pedagogiska yrkes- och hemvävnadskurser. — Växtfärgningskurser. Rationella vävredskaps- och arbetsmetoder. Skolhem med billig pension.
SVENSKA VÄVINSTITUTET, TEL. SIGT. 234. Ledare: M. van Rijswijk.

LIPTON LIPTONS TE ÄR OCH FÖRBLIR DET BÄSTA

Kungl. Hovblomsterhandel
H. FLATOW
Säg det med blommor!
Västerlånggatan 14. **STOCKHOLM**
— Blomsterförmedling till in- och utlandet —
Telegr.-adr.: Flatow. Telefoner: 11 05 06, 20 21 17. Postgirokonto 549

NORRKÖPINGS STUVLAGER
KLÄDESHANDEL, Barnhusgatan 4, Stockholm.
Ingen butik. Alla inköp o. försäljningar pr extra kontant. Detta orsaken till våra bill. priser.

"Man behöver inte tro allting---"

Dramaten är en flyghamn för all slags vinddriven dramatik — och Bernhard Shaws »För sant att vara bra» verkar nödlandning. Gubben är gammal nu, har fastnat i sina eviga företal och i misstag trott att han skrivit en komedi. Första akten är en vimsig blandning av H. C. Andersen och James Banie plus Mr. Shaw själv. Det sägs roligheter, grovheter och göres en del otroliga saker. Satiren är senil. Andra akten försiggår vid havsstranden i ett berglandskap — G. B. S. kryper in i Kiplings samlade militärnoveller — aktualiserar dem tidningsrubrikt — och får igång en ganska lång, men roande revysketch. I bakgrunden på den s. k. handlingen skymtar The Shewing-up of Blanco Posnet och Captain Brassbound's Conversion. Sista akten kunde tänkas försiggå i det berömda vaxkabinettet i London — eller bland tvål- och sockerlådsprofeter i Hyde Park. Det goda som sägs — det ärliga som menas — slås ihjäl av Shaws envishet med att prompt leka teaterpjäs med sina nyfångna tankar eller mikrober till tankar.

Det bästa med Dramatens uppförande var andra aktens dekoration — ett stiliserat omslagsband till Vanity Fair eller Vogue. Effektfullt och vackert — och tröttade inte ögat. Det värsta av allt var fru Molanders vildinneutrustning. — För övrigt bör fru Molander gå över i sitt rätta rollfack — de mogna unga fruarna — och släppa fram den verkliga ungdomen. Den längtar vi efter på Dramaten! Skall den unga damen vara ungefär 17 år — få vi fru Molander — skall hon vara 25—30 fru Tidblad — men mellan dessa diametralt motsatta aktriser finns det ingenting. Är det så den nya aeran kommer att inledas? Gör då om anstalten till något annat. — Detta vare inte sagt som något klander av fru Molander. Hon är alldeles utomordentligt vacker och vältrimmad — där hon passar. Hon talar bra och förnuftigt, men utan hjärtats resonans. Märta Ekström framställde en cockneytös förklädd till sjuksköterska. En dålig roll — med tacksamma svordomar. Aktrisen gjorde ett gott stycke mer än rollorden lämnade material till. Hilda Borgströms roll var otrolig även den i det skick den befinnes — men hon gjorde den trolig.

Olle Winnerstrand var författarens egentliga språkrör. Den unge mannen med lös moral som till slut visar sig vara oerhört moralisk. Han bollade charmfullt med Shaws paradoxer — ungdomligt insmickrande. Illa klädd. Slutaktens »vittnes»-upptåg med gudstankar och en ateistisk reverens för Gud i strålkastarsken — passade inte Winnerstrands humoristiska nuna. Pondusen — den rent själsliga aura, som i detta ögonblick måste stråla från mannens person, har inte aktören — och en ljuskägla från ovan ersätter den ingalunda.

Herr Henrikson hade en verkligt lyckad andraakt — det bästa i hans arsenal kom till god användning. I sista akten slappnade han och blev lika ointresserad som publiken. Herr Barcklind var fel placerad. Använd hans corpus där den kan stödja hans intelligenta gestaltningar. Regissören, Rune Carlsten, hedrar fortfarande teatern — även som aktör. — Men bäst var som sagt dekorationsartisten, Skawonius — hans andra-aktsbild var en lisa för ögat. *Sven Stål.*

ALBERTE.

En presentation av Cora Sandel kan vid det här laget förefalla väl sent ute. Hennes debut 1926 med »Alberte og Jacob» — det årets stora litterära succé i Norge — uppmärksammades också i Sverige, och redan följande år förelåg den boken i svensk översättning. De vänner hon vann genom den ha nog redan tagit del av dess fortsättning, »Alberte og Friheten». Då detta sistnämnda arbete nyligen kommit ut på svenska, kan emellertid ett omnämnande av de båda böckerna, som på sitt sätt utgöra en enhet, inte vara alldeles opåkallat.

Den sammanhållande tråden utgöres av Albertes ungdomshistoria. I den första boken träder Albertes person likväl tillbaka. Vad man får känning med är mera omgivningen, framför allt hemmet och dess atmosfär, inför vars växlingar hon reagerar med ett ömtåligt ungt sinnes hela beroendekänsla och intensitet.

Alberte fryser — det är det första man får veta om henne. Och inte bara hon. Allt och alla omkring henne, hela den lilla kuststaden däruppe i norrskenets och midnattssolens land ligger indragen under umbärandenas och isoleringens allt förkrympande iskåpa.

Somliga fatta inte vidden av sin fördömelse. Andra, som Albertes föräldrar, vilka äro rotade i andra och lyckligare kulturförhållanden, veta vad de förlorat och vad som alltjämt, dag för dag, svinner undan för dem. För dem blir livet knappast något bättre än en långsam dödskamp i resignationens tecken, ibland, på ett hjälplöst och förvirrat sätt, upprorisk.

Alberte är enda och några år äldre syster till Jacob, som ännu med stor motvilja och ingen framgång, söker kämpa sig igenom skolan. Alberte strävar med att lära honom läxorna. Det hjälper emellertid inte, Jacob måste bort, ut i världen för att kämpa sig till en tillvaro på egen hand. Alberte blir ensam kvar i enformigheten och tristessen, i den luft av hård, nödtvungen sparsamhet, som förgiftat föräldrarnas liv. Hon är kantig och ful, otillgänglig, osmidig, hårdflörtad — saknar till på köpet till den grad uppfattning av det hopplösa i sin situation, att hon blankt avvisar en ur föräldrarnas synpunkt acceptabel friare. Hennes hänvändelse till fadern att få återuppta skolstudierna avvisas. Rådlös intill förtvivlan gör hon ett tafatt försök till självmord, som emellertid resulterar i något annat än döden: hon märker, att livet, på något oförklarligt sätt är henne kärt, hon vill leva det. Och med denna gåtfulla känsla av nyvunnen styrka slutar denna första bok om Alberte.

En märklig bok. Buren av ett slags undermedveten kraft, genomträngd av humor. Den konstnärliga ansvarskänsla, som varit verksam vid utarbetandet av varje situation och gjort den till något levande och meningsfullt, väcker beundran. Hela skildringen är ett djupplöjningsarbete och ingenting mindre än en bragd. Oförglömlig är stämningen över det hela, en stämning som föder en känsla av tyngd och ödebundenhet, men även av rikedom, av något som det inte finns ord för. Den avväpnar, denna beskt vemodiga, illusionslösa bok, som livet självt, då det fumligt och hjälplöst likväl försöker reda sig. Den ironi, som någon gång färgar skildringen av dessa småstadsmänniskor, har en underton av skälvande medkänsla, fonden, mot vilken de avteckna sig, förlänar dem något gripande och tragiskt. Små äro de. Men inte så mycket genom sin egen litenhet som genom den rymd som omger dem, så obarmhärtigt skrämmande och kall i sin storhet.

»Alberte och friheten», det är Alberte i Paris. Efter hemmets upplösning genom föräldrarnas död har hon kommit dit för språkstudier. Men att förmå sig att resa hem, då hon kommit därhän, att hon skulle kunna förtjäna sitt uppehälle i hemlandet, det är och förblir henne omöjligt. Att hon inte vill hem, inte för något pris, det är egentligen det enda klara direktiv hennes inre ger henne — ett negativt sådant, som allt hos Alberte. Inte ens det perspektiv, som människobyltena i stadens skrymslen låta henne skymta, kan förmå henne till att ta ställning till frågan om sin framtid. Någon gång oroas hon litet: »Det var något hon skulle gjort med sitt liv... Där går en väg någonstans hon inte finner. Det är och det är inte hennes eget fel.»

Hon slår dank, »slår dank med virtuositet». Uppehåller livet genom att någon gång stå modell eller krafsa ihop något slags resebrev till någon tidning därhemma. Finner sig rätt väl med detta dagdrivarliv i misär, är alltjämt, efter sju års kringdrivande, besatt av hunger och törst efter intryck. Då och då dyker det bredvid henne upp någon annan typ ur pariserbohêmen — på kaféer, i ateljéer, litet varstans. Undras må för övrigt var man i skandinavisk litteratur finner maken till dessa interiörer från de fattiga, primusköksosande krypinnen på Montparnasse, där rosorna dofta och mimosan lyser, medan lössen frodas och mössen simma i handfatet. Nyanserna i färgspelet över Paris, ingredienserna i den stadens dofter — var ha de givits som här, i en rad utsökta studier?

Kärleken kommer, med en ung skandinav. Han talar om för Alberte vad hon är: »en liten hedning, en osocial figur, en hopplös». Han utdömer hennes livsföring och vill ha henne med sig hem. Det blir svårt för Alberte. Men fastän hon ger honom rätt i allt vad han säger om henne, vet hon, att hon kämpat sig till någonting härute, som ingen annan kan uppfatta: »rättigheten att få vara ensam, stå utanför alltsamman, känslan av att det är här hon skall söka och finna sin väg att gå. Sin väg». — Han reser. Och hon stannar.

Så bryter sorgen och förnedringen in över henne. Sjuk och uppgiven omhändertas hon av en man, en konstnär av norsk bondestam, seg, tålmodig, arbetande, en som går på museer metodiskt, studerar parlörlexikon, har köpt en kamin och funderar på att köpa vinterrock. I hans lilla uppvärmda rum återvänder hon till livet, det blir sedan svårt att gå ifrån honom. Så småningom hotar ett barn med sin ankomst, det blir den vanliga kampen mellan modersinstinkten och mannens krav på frihet för gärning och framtid — en kamp, där kvinnan denna gång avgår med segern.

Detta är den egentliga boken om Alberte, den Alberte som går omkring som sitt eget negativ, som bara vet vad hon inte vill — Alberte utan mål. Har hon nu funnit sin väg? Läsaren känner det knappast så. Hon har i alla händelser också en annan. Gjorde moderskapet den vägen lättare att finna, eller svårare? Vad kom det på det hela taget att betyda för henne och detta något hon egentligen skulle göra? Man skulle vilja veta, skulle nästan vilja be om en ny Albertebok.

Signild J:son Hegardt.

Öppen: Fredag 4 maj kl. 1–9.
Lördag 5 „ „ 10–9.
Söndag 6 „ „ 10–9.
Föredrag varje dag.
Konsertmusik. Servering.
Utnyttja Tidevarvets rabattkupong fredag och lördag.

lösning, verkade på en främling med nyhetens kraft.

Den jämlikhet som man sålunda finner i vardagslivet och inte bara bland ungdomen utan i alla möjliga livets situationer, vid domstolarna, där den folkvalda domaren ofta är kvinna, i äktenskapsbyrån, där registratorn kan vara kvinna, i skolor och läroanstalter, där samma civila, kamratliga ton råder, denna jämlikhet har fått sin principiella utformning i äktenskapslagstiftningen. Med denna lagstiftning, som framförallt tar sikte på barnets bästa och därefter fördelar försörjningsbördan fastslås att den kvinnliga parten är en självständig, självförsörjande medborgare. Jag är övertygad om att man inte i första taget kan *mäta* vilken betydelse detta har för hela den psykologiska inställningen till utbildning, yrkesval, produktivitet. Det är ett målmedvetet hävdande av kvinnans värde som medarbetare i samhället. I den mån hon genom sina uppgifter som barnaföderska och moder är handikappad i arbetet får hon hjälp och stöd, icke motvilligt och snålt, men generöst tillmätt som en rättighet, vilken ytterst kommer icke bara henne personligen till godo, utan samhället i dess helhet.

Vid ett par olika tillfällen stötte vi i Moskva på det ståtliga Leninska lösenordet: *Varje köksa skall lära sig att kunna leda en stat.*

Sätt er in i vad ett sådant lösenord från en som ofelbar uppfattad, älskad ledare måste betyda för ett helt folks uppfostran till insikt om jämlikheten och människovärdet!

Carin Hermelin.

STOCKHOLM C. — TROSA.
RESTID 90 MINUTER.
Direkta biljetter.
Trosa är rekreationsorten med ro, idyll och skärgårdsluft. Varm- och kallbad.
Läkare och sjukstuga.
Badkamrern, Tel. 49, lämnar upplysningar och prospekt.

Bagarstugan
HORNSGATAN 37 • Tel. Söd. 70 00
FOLKUNGAGATAN 65 „ „ 73 37
GÖTGATAN 52 „ „ 333 90

4000 år av svensk kultur.

Älgfigur vid Landverk, invid sjön Ånn. (Sv. Turistfören. Årsskrift.)

Turistföreningens årsskrift för 1934, som nu kommit ut, har i år företrädesvis ägnats Jämtland. Denna begränsning till *ett* av de svenska landskapen betyder dock lika litet i år som andra år någon begränsning ifråga om innehållets allmängiltiga intresse. Tvärtom. Det är ett ur alla synpunkter fängslande och mångsidigt stycke svensk naturhistoria som från olika specialisters olika synvinkel erbjudes läsaren.

Den svenska naturen i sin nästan ouppnåeliga skönhet har — betraktad genom skickliga fotografers ögon — framställts i förstklassigt bildmaterial. Det är knappast möjligt att utan rörelse och förtjusning ta del av dessa underbara detaljer från det jämtländska riket. Oviksfjällens sluttning, utsikter från Frösön, med mejad säd på åkrarna, nordliga fjäll i sin snöskrud. Och så kulturens möte med denna storslagna natur, spåren efter människornas strävan och konstnärliga skapande. Denna växelverkan mellan natur och kultur möter oss först i doktor *Hanna Rydhs* uppsats om »7700 år av jämtländsk fornhistoria». För omkring 4000 år sedan gåvo innevånarna i detta sköna land ett uttryck åt sin världsåskådning genom att på berghällarna rista in eller måla djurfigurer av olika slag. Man ville på detta sätt locka jaktlyckan till sig. De konstnärliga uttrycksmedlen för denna tro voro i många fall beundransvärda. Där finnas t. ex. teckningar av älgar, som visa stor begåvning hos konstnären.

Kulturens nappatag med naturens herradömen skildras också på ett roande sätt av *Gösta Lundqvist* i hans artikel om »Vägen, bilen och landskapet». Vägarna ha nu blivit liksom symbolen för människans erövring av jorden, de slå broar över ödemarken, de förena landsmän i stor förskingring. Det nästan frenetiska vägbyggande, som under det senaste årtiondet ägt rum har självfallet på sina håll betytt en verklig omgestaltning av den svenska landsbygdens väsen. Uttryckt i siffror tar det sig ut på följande sätt: år 1900 var den sammanlagda väglängden 54,400 km., år 1922 66,400 km., år 1932 79,800 km. Och på 10 år ha underhållskostnaderna för landets allmänna vägar mer än tredubblats.

Lika visst som de flesta av oss säkerligen ha kvar en outrotlig reslängtan i blodet, lika visst måste denna studie från en 2,500-milaresa i vägstudiesyfte genom Sverige verka upplysande och fängslande.

Casan.

ett kaffe som behagar för helg- och söckendagar: kooperativas gröna cirkeln 3:40 kg

Politiskt lönnmordsförsök
Av
ARVID OLSSON
Pris 25 öre

Episoden Ström
Ett försvar — en anklagelse.
Av
Riksdagsman
TORSTEN HENRIKSSON
Pris 25 öre

Sverges framtid
Nationalsocialism eller socialistisk samling?
Av
INGEBORG BJÖRKLUND
Pris 35 öre

Bergendals-Lagen
Lömskt anslag mot fackföreningsrörelsen.
Av
EMIL ANDERSSON
Pris 25 öre

PARTIFÖRLAGET
Luntmakaregatan 52, 2 tr.

Giron:r 1544
Tidevarvet började 1934 sin tolfte årgång.

TIDEVARVET

Lördagen den 28 April 1934 – N:r 16

Prenumerera
på TIDEVARVET för 1934.
Pris kr. 6:—

Svärdet och åskviggen.

(Forts. fr. sid. 1.)

lidelsefulla feminist, vars sista handling var att med ett gevär på axeln bevaka en järnväg inne i Tyskland vid krigsutbrottet och som snart dog av brustet hjärta, därför att hon inte fick gå ut och slåss vid fronten, hon hade icke förstått att större och viktigare uppgifter ålägo kvinnorna då. Att fru Rogge-Börner år 1914 kände som Käthe Schirmacher, lär man av de dikter från detta år hon nu offentliggör, ty de ge uttryck för en våldsam förtvivlan över att hon inte får vid brödernas sida strida mot de nidingar som attackera fosterlandet. Men det intressanta med Sophie Rogge-Börner är att hon inte anser ödet att vara kvinna i sig stå i vägen för en krigisk karriär. Nej, felet är att en dekadent tid glömt bort att »även kvinnan är född till att kämpa». Valkyriorna äro hennes förebilder och liksom de håller hon på att striden skall föras honett, i hennes program ingår därför avskaffandet av de fega massmordsvapnen.

Den tyska kvinnorörelsen har på ett helt annat sätt än den svenska sökt sig en historisk bakgrund. Det är tur, ty det är därför den ännu lever. Sophie Rogge-Börner är också nog hederlig att erkänna den tacksamhetsskuld i vilken hon och hennes likasinnade stå till den gamla feminismen, fast det är modernt att ta avstånd från den. Käthe Schirmacher skrev en gång: »hela världshistorien måste skrivas om. Denna uppgift väntar på kvinnan. Kvinnan skall under svåra offer och strider föda den nya vetenskapen.» Innan Mathilde Vaerting fördrevs från Jena av nazismen, och över huvud kvinnligt forskningsarbete blev nära nog omöjligt, fanns tillräckligt mycket gjort av detta arbete för att de kvinnor som kände till dess resultat och lärt sig att se på historien ut från sin vetskap om kvinnornas tidigare ställning, skulle ha en fast ankargrund vid den mäktiga offensivstormen från männens sida. Fru Rogge-Börner intresserar sig emellertid icke för några andra tidigare kulturskeden än de gamla germanernas. Hon tror, vilket är fel, att endast hos dem kvinnorna varit fria.

En betydande del av aprilhäftet är ägnat åt Ura-Linda-krönikan, ett aktstycke som uppges härstamma från de gamla friserna eller fryas och dateras mer än 2000 år före Kristus. Då skulle ha funnits ett rike söder om Östersjön, där en folkmoder regerade från sin borg över ett lyckligt folk av åkerbrukare och sjöfarare. Borgjungfrur lärde och dömde folket som hennes representanter, konungen och borgherrar utförde hennes order om krig och fred. Att leva måttfullt var lösen i Fryas rike. Klimatet var varmt och jorden fruktbar under den härliga tid som krönikan minnes. Men så bröt fimbulvintern, d. v. s. klimatförsämringen, in, överfall av fientliga barbarfolk följde, rasblandning och undergång. Denna krönika, som i fjor av *en* forskare översattes och utgavs som äkta men avfärdades som förfalskning av andra, är för kvinnorna omkring »Die deutsche Kämpferin» den värld av myt och gången verklighet, dit de flykta ett ögonblick, innan de ge sig ut i det hårda nuet och dess kamp just mot de manliga kamrater, om vilka de trott att de skulle uppliva den nordiska stämman och det nordiska samvetet i världen. Underhuggarna har ju varit så nitiska att driva bort kvinnorna ur yrken och utbildningsmöjligheter att till och med högsta ledningen måst lugna dem. Tidningen ger en fyllig men beklämmande bild av denna systematiska manliga offensiv som kvinnorna bemöta med utförlig och övertygande argumentering. Kvinnliga läkare måste till exempel skriva spalt upp och ner för att bevisa sin rätt och lämplighet till utbildning i och utövning av förlossningsvård, annat att förtiga.

Denna kvinnogrupp står ännu kvar i den ytterst svåra ställningen att bejaka hitlerrevolutionen som en förnyelse och nordisering av tyska folket, vilket legat under fördärvliga välska inflytanden inte i femton utan i tusen år, och att samtidigt brännmärka dess hållning mot kvinnorna som ogermansk. Denna ställning innesluter i sig en orimlighet och därför en tragik. Hur länge skall det bli möjligt för denna grupp att fördölja för sig själv att arierparagrafen, som den tydligen gillar, och manparagrafen, som den hatar, äro konsekvenser av samma grundåskådning? Låt vara att de själva leva i och hålla sig till den anda av heroism och osjälvisk hängivelse åt den nya folkgemenskapen som är det tredje rikets paroll. De måste ju till slut inse att antingen ingå feghet, övermod och lycksökeri också i den germanska anden eller också är inte denna revolution germansk.

I samma nummer som meddelar att de tyska kvinnorna trängas ut ur sjukkassetjänsterna och att deras medicinska utbildning avsnöres, berättas att en turkisk kvinna gjorts till chef för hälsovården i det nya Turkiets huvudstad. Dessa fakta måste verka mer än tidningens egna teorier att kvinnornas förnedring kommit söderifrån som ett gift i den tyska folksjälen.

För oss som ha en annan tro är deras ideologi främmande och visst inte alltid sympatisk. Men vi känna igen deras självkänsla som värjer sig mot kränkningar, så som vi ständigt få värja vår. Och vi beundra deras i tyska riket sällsynta mod att opponera sig mot tredje rikets kvinnopolitik.

Ännu har denna ensamma stämma icke tystats, men det är väl inte alldeles för ro skull som redaktionen i aprilhäftet säger ifrån att den inte återbetalar prenumerationsavgiften om »im Falle höherer Gewalt» tidningen inte skulle utkomma. Man kan ju inte förstå varför den tidningen skulle få fortsätta att peka på orättvisor och uppegga till motstånd, när allt annat motstånd böjts om i lydnad eller flytt utanför gränsen. Det behövs ju bara en namnteckning under en order för att tysta den.

Det finns bara ett som en allsmäktig ledning inte kan: tvinga hasselhängena som blomma nu i vårens tid att bära nötter i höst.

Elin Wägner.

Mödrar och barn.

(Forts. fr. sid. 1.)

enska och tyska förhållanden, jublade artikelförfattaren över att Mussolinis strävanden att spjärna mot den sjunkande italienska nativiteten hitintills misslyckats och spådde att varje liknande ansträngning skulle i framtiden visa sig ännu mer lönlös.

Givetvis, italiensk nativitet går nedåt. Turisten som ser gränderna yra av barn känner sig måhända frestad att protestera. Men statistiken ger bevis: Levande födda pro mille var 1863—67 39,1, 1921—25 voro de 29,1, år 1932 23,6. Siffrorna från hittills förflutna månader av 1934 visa ytterligare försämring.

Med andra ord: Italien är ännu ett stycke från de siffror som exempelvis Sverige, England eller Tyskland presentera. Men, dess nativitet sjunker i alla händelser oavbrutet. Och inga tecken tyda på att det trots alla fascismens tallösa skyddsanordningar och uppmuntringar kommer att stiga igen. I de delar av landet där på grund av specifika jordbruksförhållanden stora familjer äro av nöden, där finner man fortfarande stark barnafödsel. I övriga landskap inskränkas familjerna alltmer. Med Toscana i spetsen: i denna del av Italien har kvoten gått ned från 41,1 åren 1863—67 till 17 år 1932.

Nu inställer sig för varje år allt envisare problemet om de oäkta barnen. Tidigare har detta problem för Italien inte varit mycket aktuellt, alldenstund antalet dylika barn hitintills varit så litet. Men med världskrigets syndaflod har framförallt i Norditalien följt en stegrad mängd utomäktenskapliga födelser. Och tack vare fascismens lagar ha dessa sedan ökats än mer!!

Bland nyssnämnda många förordningar till nativitetens uppmuntrande ingår nämligen också arvslikställandet mellan äkta och oäkta telningar. Liksom rättigheten att medräkna eventuella exemplar av det senare slaget vid ansökningar om de talrika fördelar fascistregimen beviljar barnrika föräldrar: befrielse från arvsskatt och från andra skatter, gratisresor på spårvägar och tåg, bidrag till kläder och skolavgifter, platser inom feriekolonier av olika slag, företräde vid platsers besättande etc. etc.

Det är knappast i logisk överensstämmelse med fascismens världsåskådning. Ty medan det finns aderton sätt att skilja sig enligt katolska kyrkans kanoniska rätt, så finnes det *intet* kryphål i fascismens äktenskapslag. Och äktenskapets helighet hör till ett av fascismens huvudtema. Å andra sidan kunna emellertid oäkta söner vara precis lika bra soldater som äkta. Och det är ett faktum som inte bör lämnas obeaktat!

*

Minst lika stor dilemma skapar frågan: Skall kvinnan tillåtas arbeta utom hemmet?

Med vidlyftiga utredningar och många siffror bevisa fascistiska publikationer hur olämpligt det är att kvinnan har sysselsättning utanför hemmets hank och stör. Barnafödelserna minskas. Missfallen ökas. Amning försvåras. O. v. s. O. s. v.

Men — fascismen har tagit till en av sina främsta uppgifter att skydda och hjälpa de gifta. Den måste därför också bistå de gifta kvinnorna. Alltså har fascismen stadgat, att på poster där män och kvinnor konkurrera, går den gifta, barnförsedda kvinnan före den ogifte mannen.

Det vill säga, invänder kanske någon, ungkarlen mister inte bara sin cykel, som tages i utmätning för den ungkarlsskatt han inte på annat sätt kan betala, han handicapas också i strävandet att skapa basis för ett eget hem.

Pier Gudro.

Idozan
blodbildande, aptitgivande
järn-medicin
FÖRORDAS AV LÄKARE • FÅS Å ALLA APOTEK

Bör Stockholms stad motarbeta...

(Forts. fr. sid. 1).

lämplighet för kvinnor. Om man jämför kvinnliga världsrekord i olika idrottsgrenar med manliga, kommer man till det i och för sig intressanta resultatet att kvinnors prestationer är i stort sett mellan 8 och 9 tiondelar av mäns. Högst falla hastighetsåkning på skridsko och simning, där resultaten är upp emot eller över 90 % av de manliga.

När det gäller frågan om den betydelse som kvinnors fysiska fostran har för samhället, framhöll doktor Svedberg vidare, visar det sig verkligen att kvinnor står i en särklass. Deras fysiska standard betyder faktiskt mera för samhället än männens. Detta sammanhänger med att vi som barnaföderskor ha en speciell och extra samhällsbetydelse. Vår barndoms- och ungdomshygien, vår sunda muskelutveckling, vår härdning och motståndskraft har en framtidsbetydelse för samhället, som väl kunde motivera extra åtgärder till fromma för vår hygien.

Denna åsikt delades tydligen av det talrikt besökta mötet, som, efter vad vi kunde uppfatta, enhälligt antog den framlagda resolutionen, ett uttalande till stadsfullmäktige i samma riktning som de båda anförandena. Men en grupp herrar från idrottsstyrelsen och idrottsstjärnvärlden, hade en annan uppfattning och sökte på ett mera temperamentsfullt än sakligt sätt bemäktiga sig ordförandeklubban och publiken för ett eftermöte. Då lokalen ej längre stod till förfogande, avslutades emellertid mötet under herrarnas mummel. Men ordförandens erbjudande, att alla som hade en från resolutionen avvikande mening skulle få anteckna sitt namn på en lista, var det ingen av herrarna som begagnade sig av. *C. H.*

HUSMÖDRAR!
Vid Stockholms stads skolor för
Husligt arbete
börja följande nya kurser:
Lunch- och supérätter, 5 ggr (9—2). Börj. 30 april. Avgift kr. 5:—.
Demonstrationskurs i vegetarisk mattagning (råkost, sallader m. m.), 3 ggr (12—3). Börj. 2 maj. Avgiftsfri.
Närmare upplysningar erhållas och anmälningar mottagas å exp. Kungsholmsgatan 16, 1 tr., kl. 9—11,30 och 12—4 (lörd. 9—2). Tel. 53 35 57.
Endast i Stockholm mantalsskrivna personer, vilka fyllt minst 18 år, vinna inträde.
Yrkesskoldirektören.

TIDEVARVETS rabattkupong.
Vid avlämnande av denna kupong erhålles halv entré till Blomsterutställningen Det vänliga fönstret i Blå Hallen, Stadshuset fredagen den 4 maj kl. 4—9 e. m. och lördagen den 5 maj kl. 10 f. m. — 9 e. m.

"Stanley Jones
böcker ha förblivande värde. Genom introduceringen i Sverige av denna rad märkliga arbeten har ni stärkt tusende tänkande människor i vårt land», skriver *lektor Gunnar Bohlin.*
INDIEN INFÖR KRISTUS.
Häft. 3:—, inb. 4:—.
DEN OFRÅNKOMLIGE KRISTUS.
Häft. 4:—, inb. 5:50.
BERGSPREDIKANS KRISTUS.
Häft. 5:—, inb. 6:50.
KRISTENDOM ELLER KOMMUNISM? och GUDS RIKE I NYA TESTAMENTET (under utgivning).
Nya Bokförlags Aktiebolaget.
Stockholm 5.

Pröva lyckan
och Ni kan vinna 10,000.— kr. i Svenska Statens premieobligationer för endast
1:— kr.
Köp lotter i Arbetarekvinnornas Semesterhems-Tombolalotteri, beviljat av K. Maj:t till förmån för dess Semesterhemsförenings verksamhet för hjälp och vila åt sjuka och medellösa kvinnor.
5,000 vinster.
Första vinsten: Svenska Statens Premieobligationer ..... Kr. 10,000.—
Andra vinsten: Valfri, gedigen möbel ..... » 2,000.—
Tredje vinsten: Piano, päronträ eller mattpolerad björk efter vinnarens val ..... » 1,525.—
Fjärde vinsten: Husqvarna motorcykel, modell SV. 110 ..... » 1,200.—
Ett flertal vinster à 500, 400, 300, 200, 100, 50 och 10 kr.
Ingen vinst under 5.— kr. *Sammanlagt vinstvärde 50,000.— kr.*
OBS.! Nitdragning med 6,000 kr. i vinster.
Första nitvinst: Svenska Statens Premieobligationer ..... Kr. 2,000.—
Andra nitvinst: Valfri, gedigen möbel ..... » 1,000.—
Flera nitvinster å presentkort à 200, 100, 50 och 5 kr.
Pröva lyckan. Den intet vågar den intet vinner.
Lottpriset är endast 1:— kr. Köp lotter i dag!
Lotter säljas i kiosker ute i staden samt cigarraffärer och Pressbyråns kiosker.
Från *Arbetarekvinnornas Semesterhems-Tombolalotteri,*
Västmannagatan 1, ö. g., Stockholm,
rekvireras mot postförskott ..... st. lotter à 1.— kr. plus porto.
Vid rekvisition av minst 10 st. lotter lämnas 10 % rabatt.
..... den ..... 1934.
Namn: .....
Titel: .....
Postadress: .....
(Skriv tydligt.)

Kvinnliga Medborgarskolan
vid Fogelstad

En kortare orienterande **JUNIKURS**
även lagd som
FORTSÄTTNINGSKURS
för dem som förut deltagit i Medborgarskolans kurser 9—26 juni 1934.
Kurser i medborgarkunskap under 1934.
Närmare upplysningar hos
Rektor Honorine Hermelin
Fogelstad - JULITA

TIDEVARVET
Triewaldsgränd 2, 3 tr., Stockholm.
REDAKTION:
Telefon 20 48 42. Mottagningstid 10—12.
EXPEDITION:
Telefon 20 48 42.
Kontorstid kl. 10—12 f. m., 1—4 e. m. Postgiro 1544.
PRENUMERATIONSPRIS:
För helår kr. 6:—, halvår kr. 3:25, kvartal kr. 1:75. Lösnummer 15 öre.
ANNONSPRIS:
I text 25 öre per millimeter.

Stockholm 1934
Zetterlund & Thelanders Boktryckeri-A.-B.